

Jaarstukken 2023

- Omgevingsvisie Uithoorn (2022)
- Ondernemen op locatie, Strategische uitgangspunten standplaatsenbeleid Gemeente Uithoorn 2021, (2021)
- Parkeervisie Uithoorn (2023)
- Programma Energietransitie (2023)
- Programma Klimaatadaptatie (2023)
- Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 (2021)
- Ruime-jasbeleid (2007)
- Schipholnota 'Minder vluchten, meer rust'
- Structuurvisie Uithoorn (geactualiseerd 2011)
- Visie Groene en Recreatieve Zone (2022)
- Visie op Recreatie en Toerisme (2022)
- Welstandsnota (2014)
- Uitvoeringsnota Ruimte voor Ruimte (januari 2012)
- Woonvisie Uithoorn (2017)

Verbonden partijen

- Gemeenschappelijke regeling Duo+
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Gemeenschappelijke regeling Vervoerregio Amsterdam
- Stichting Promotie Uithoorn en de Kwakel (SPUK)
- Stedin Groep NV
- Inwest Regio BV (ROM Inwest BV)

3.1 Groen, blauw en duurzaam omarmen

3.1.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. De gemeentelijke organisatie en haar inwoners en ondernemers zijn energieneutraal en fossiel onafhankelijk
2. De fysieke leefomgeving is bestand tegen extreme weersinvloeden
3. De omgeving is biodivers en en het groen heeft een hoge natuurwaarde

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Verminder het gebruik van grondstoffen en stimuleer het hergebruik van materialen
- Verminder het energieverbruik en schakel over op duurzame bronnen voor energie en warmte
- Verminder de effecten als gevolg van klimaatverandering (droogtestress, hittestress, wateroverlast, afname biodiversiteit)
- Verbind groene en recreatieve gebieden met elkaar
- Verduurzaam de gemeentelijke organisatie

Acties - Welke acties zouden we daarvoor uitvoeren?

Opstellen uitvoeringsprogramma circulaire economie

In 2023 is een startnotitie opgesteld welke de basis vormt voor het programma circulaire economie. Het programma komt naar verwachting in 2024 ter besluitvorming richting de raad. Het programma circulaire economie zal zich richten op drie doelgroepen: inwoners, bewoners en maatschappelijk. De stap van een lineaire naar een circulaire economie vergt een grote transitie die bestaat uit vele kleine veranderingen.

Om het restafval van Uithoorn verder te verminderen en richting de VANG-doelstellingen (2020) van 100 kilogram restafval per inwoner per jaar te bewegen, heeft de gemeenteraad van Uithoorn op basis van de projectrapportage 'Grondstoffenbeleid Uithoorn 2020-2025 fase 2, herijking 2023' op 29 juni 2023 besloten om de volgende maatregelen te nemen:

- In april 2024 wordt een toegangscontrole ingevoerd voor de ondergrondse restafvalcontainers en het scheidingsdepot met behulp van een afvalpas.
- Per 1 januari 2025 wordt een recycletarief ingevoerd. Inwoners betalen naast een vast bedrag aan afvalstoffenheffing een variabel tarief op basis van hun aanbod van restafval.

Op 30 november 2023 heeft de raad besloten het variabele deel van de afvalstoffenheffing voor het aanbieden van afval in de ondergrondse restafvalcontainers vanaf 1 januari 2025 per aanbieding van 60 liter in rekening te brengen en volgens de betalingsvorm 'post-paid' met de huishoudens te verrekenen.

Opstellen en vaststellen uitvoeringsprogramma Energietransitie

Het programma Energietransitie is in 2023 opgesteld en vastgesteld. Het programma Energietransitie betreft de aanpak waaruit de activiteiten uitgevoerd worden die een bijdrage leveren aan de ambities zoals opgesteld in de Gemeentelijke Omgevingsvisie (aardgasvrij in 2050) en de landelijke doelstellingen rondom de energietransitie. Het programma Energietransitie loopt tot en met 2026.

Uitvoeren van continue campagne op het gebied van energiebesparing en duurzame energie

Gedurende het hele jaar is er een brede communicatiecampagne gevoerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn de vaste duurzaamheidspagina in de Nieuwe Meerbode, het klimaatplein op het Amstelplein gedurende de klimaatweek, verschillende social media campagnes en de collectieve acties voor zonnepanelen en warmtepompen. Ook hebben we dit jaar een Regionaal Energieloket Zakelijk en een Regionaal Energieloket VvE opgericht zodat voor deze twee doelgroepen informatie over verduurzaming beter vindbaar is. We maakten al gebruik van het Regionaal Energieloket voor bewoners.

Actualiseren Regionale Energiestrategie - RES2.0 (i.s.m. regio)

In 2023 zijn verschillende stappen gezet voor de herijking van de RES1.0. In november heeft het college besloten een nieuw zoekgebied aan te dragen bij de provincie. De ondernemers werkzaam in het kernglastuinbouwgebied hebben de wens geuit bij de gemeente om windmolens te mogen plaatsen op hun gronden, om (een deel van) hun energiebehoefte zelf te kunnen opwekken. Om dit mogelijk te kunnen maken, dient het gebied aangewezen te worden als RES zoekgebied. De definitieve besluitvorming over de aanwijzing en de RES2.0 vindt naar verwachting plaats in 2024.

Wijk Uitvoeringsplan (WUP) warmtetransitie (streven per jaar 1 wijk)

In 2023 is een eerste start gemaakt met het opstellen van een Wijk Uitvoeringsplan voor Legmeer. Door de impact die de uitvoering mogelijk gaat hebben op inwoners wordt het traject aan de voorkant zeer zorgvuldig aangepakt. Het in kaart brengen van alle aspecten die meegenomen moeten worden is met name de eerste keer een intensief proces. Het WUP wordt verder opgepakt in 2024.

Opstellen beleid laadinfrastructuur en plaatsingsplan

In 2023 is een start gemaakt met het opstellen van het beleid. In 2024 wordt dit voortgezet en vindt nadere studie plaats naar de mogelijke locaties voor de laadpalen. En zal een voorstel uitgewerkt worden voor de plaatsing.

Actualiseren gemeentelijk rioleringsplan (GRP) in combinatie met waterplan

In 2023 is het GRP vervangen door het 'Water- en rioleringsprogramma' (Wrp). Het Wrp beschrijft de uitwerking van de ambities van gemeente Uithoorn omtrent de wettelijke riool- en watertaken. Deze uitwerking sluit aan op de strategische doelen uit het Programma Klimaatadaptatie 2023-2028 en de pijlers uit de vigerende Omgevingsvisie Uithoorn 2040. Het Wrp geeft toetsbare kwaliteitskaders voor het in stand houden van de huidige voorzieningen en het toekomstbestendig, waterrobuust en klimaatadaptief maken van de riolering, het watersysteem en de leefomgeving. Het Wrp geeft inzicht in de programmering van de activiteiten voor de inzameling, transport en verwerking van stedelijk afval-, hemel- en grondwater en het beheer en onderhoud van gemeentelijk oppervlaktewater in de gemeente Uithoorn.

Opstellen en vaststellen uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie

Het programma klimaatadaptatie is opgesteld en vastgesteld in 2023. Het programma bevat een nadere uitwerking van de ambities die in de duurzaamheidsagenda 2019-2022 zijn gesteld. Het programma stelt doelen, schetst kaders voor de te accepteren risico's ten gevolge van klimaatverandering en kader stellende uitgangspunten voor het opstellen van uitvoeringsplannen.

Klimaatadaptatie als doel bij groot onderhoud en nieuwe inrichting

Binnen projecten in het kader van groot onderhoud of projecten in het kader van nieuwe inrichting van de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie waar mogelijk als doel meegenomen. Het betreft toepassing van klimaatadaptieve inrichting, zoals het aanleggen van open verharding en toepassing van riolering met voldoende opvang- en afvoercapaciteit om aan de klimaatopgave te kunnen voldoen. Bij groot onderhoud en inrichting wordt een hitte- en droogtebestendige openbare ruimte aangelegd die past bij de ambities uit de klimaatadaptatiestrategie. Bij de aanleg van groen wordt zoveel mogelijk bijgedragen aan een inrichting van de openbare ruimte die bijdraagt aan de doelstelling op het gebied van biodiversiteit. Daaronder valt het toepassen van inheemse beplanting en toekomstgericht omgaan met het plaatsen van bomen. Klimaatadaptieve maatregelen zijn locatiespecifiek en worden in de voorbereiding van projecten onderzocht op toepasbaarheid.

Opstellen leidraad natuurinclusief bouwen

Binnen duurzaamheid is meer aandacht en werk gaan zitten in een groot aantal verschillende niet vooraf voorziene subsidieregelingen (SPUK) van het Rijk (zoals het Nationaal Isolatie Programma). Mede hierdoor is de leidraad natuurinclusief bouwen nog niet opgesteld. Daarnaast speelt dat bij isolatie rekening gehouden moet worden met de Wet natuurbescherming. Er moet onderzoek gedaan worden naar de effecten op de natuur. Als uit het onderzoek blijkt dat er negatieve effecten zijn voor bepaalde soorten, zoals vleermuizen en gierzwaluwen dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Dit zijn lange procedures. Er wordt onderzocht of een soortenmanagementplan hiervoor een uitkomst is, hoe we dit als overheden (gemeenten gezamenlijk en provincie) gezamenlijk op kunnen pakken en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Als dit traject is afgerond dan zal gestart worden met het opstellen van de leidraad natuurinclusief bouwen.

Realiseren Vliegwielprojecten Groene en Recreatieve Zone

De vliegwielprojecten dragen bij aan de ambitie om groene en recreatieve gebieden met elkaar te verbinden en de kwaliteit van het groen te versterken. Uitwerking van de vliegwielprojecten is gestart. Doel is dat er voor vijf gebieden schetsontwerpen liggen die, zodra hier (extern) budget of subsidies voor gevonden worden of beschikbaar worden gesteld, uitgevoerd kunnen worden. Een extern bureau is de schetsontwerpen voor de vijf projecten aan het uitwerken.

Voor het project 'recreatieve route Vuurlinie versterken' is een bijdrage van provincie ontvangen voor de planuitwerking, de provincie is bij dit project nauw betrokken. Waternet is betrokken bij alle vliegwielprojecten om de biodiversiteit te vergroten. Zij brengt kennis in en kan waar mogelijk wellicht ook financieel bijdragen. Grootste kanshebbers om de biodiversiteit rondom het water te vergroten zijn het 't Vrije Noortveen, Vuurlinie en helofytenfilter in de Meerwijk.

Deelnemen aan gezamenlijk Uitvoeringsprogramma Westeinderscheg.

Deelname aan het programma Westeinderscheg ondersteunt het bereiken van de ambities voor een groene en recreatieve verbingszone tussen de Westeinderplassen en de Amstel. Het draagt daarbij bij aan het bereiken van de gewenste effecten binnen de opgave voor groen, blauw en duurzaam omarmen. In 2023 is een nadere uitwerking van het startdocument Werkprogramma Westeinderscheg gemaakt voor het hele gebied, waaronder de 'groeilijn Aalsmeer-Uithoorn-Amstelveen', door binnen deze groeilijn diverse projecten te benoemen. Voor de gemeente Uithoorn betreft dit de projecten zoals benoemd in de visie 'Groene en recreatieve zone'. Er is na de Statenverkiezingen en na een wisseling in programmaleiding bij de provincie Noord-Holland met alle deelnemende gemeenten onderzocht hoe verder te gaan met de Westeinderscheg en het uitvoeringsprogramma. Daarbij is in 2023 gestart met het onderzoek of er tot prioritering in het programma gekomen kan worden en welke financiële middelen er beschikbaar zijn/kunnen komen voor daadwerkelijke realisatie. Hier wordt in 2024 aan verder gewerkt.

Evalueren Duurzaamheidsagenda 2019-2022 en vormgeven aan een vervolg

In 2023 heeft de duurzaamheidsagenda een vervolg gekregen in de vorm van een programma energietransitie, een programma klimaatadaptatie en een startnotitie circulaire economie welke zal worden uitgewerkt tot een programma. Bij het opstellen van de programma's is gestart met een evaluatie van de ambities en acties vanuit de duurzaamheidsagenda. Zodat de nieuwe programma's een logische opvolger zijn van de duurzaamheidsagenda.

Inzetten op energiebesparing bij bedrijven

De gemeente heeft, samen met ander Noord-Hollandse gemeenten, het Energiebesparingsakkoord 2022-2025 ondertekend en afspraken gemaakt om bedrijven te stimuleren energie te besparen. Daarnaast heeft de gemeente een subsidie aangevraagd en ontvangen van de provincie waarmee de gemeente de omgevingsdienst de opdracht heeft gegeven bedrijven te ondersteunen om beter aan hun energiebesparingsplicht te voldoen. Dit sluit aan bij de werkzaamheden die de omgevingsdienst sowieso al uitvoert op het gebied van toezicht en handhaving op dit terrein.

Inzetten op integraal werken

Bij de beleidsvorming en uitvoering zijn afgelopen jaar verschillende maatschappelijke doelen gecombineerd. Voor het bereiken van maatschappelijke doelen zijn integrale

processen zo georganiseerd dat verschillende (beleids-) disciplines samenwerken aan de opgaven. Voorbeelden hiervan zijn het opstellen van het Water en Riolerings Programma, de Woonvisie en Nota Bestaanszekerheid en de actualisatie van nieuw speelbeleid (programma Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen).

Met het opstellen van deze beleidsopgaven zijn de uitgangspunten van de maatschappelijke doelen integraal afgewogen met de ruimtelijke aspecten. Hierbij wordt inbreng verleend uit de verschillende programma's zoals Wonen en Werken, Samenleving en Organiseren.

In 2023 is het beleidshuis uitgewerkt, met daarin ook het nieuwe instrument omgevingsprogramma's. Het structureren van het bestaande en nieuwe gemeentelijk beleid aan de hand van de instrumenten vanuit de Omgevingswet in het zogenoemde beleidshuis geeft houvast, duidelijkheid en inzichtelijkheid over welke doelen er zijn, met welke maatregelen die bereikt kunnen worden en hoe deze daadwerkelijk door gemeente én samenleving geëffectueerd kunnen worden. De gemeente Uithoorn wil werken met omgevingsprogramma's om dit vorm te geven. Waarbij het voorstel is om naast de verplichte programma's in elk geval met drie gebiedsprogramma's en mogelijk met één of meerdere thematische programma's te gaan werken.

3.1.2 Overzicht baten en lasten

Groen, blauw en duurzaam omarmen	R2022	B2023 primitief	B2023 na wijziging	R2023	Saldo
Lasten	10.943	12.088	14.516	13.473	1.043
Baten	8.567	8.500	8.968	9.117	149
Saldo baten en lasten	-2.376	-3.589	-5.548	-4.356	1.192
Toevoegingen aan reserves	224	-	587	587	-
Onttrekkingen aan reserves	-	161	775	168	-607
Saldo reserves	-224	161	188	-419	-607
Saldo	-2.600	-3.427	-5.360	-4.775	585

Lasten

De budgetoverhevelingen voor "Energietransitie", "Onderzoek herstelmaatregelen Waterlijn" en "Speelbeleidsplan" (zie de paragraaf 3.1.4) zorgen voor een onderbesteding op de lasten van € 0,06 miljoen.

Er is sprake van lagere uitgaven van afgerond € 0,34 miljoen voor groot planmatig onderhoud in de openbare ruimte. Het betreft de assets watergangen en groen. Voor de toelichting van deze onderschrijding en de specificatie per asset wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.

Binnen dit deelprogramma is er sprake van € 0,06 miljoen lagere onderhoudslasten groen bestekwerk vanwege een voordeel op de indexeringen van de aannemers. Medio 2023 is een extreme prijsstijging doorgevoerd. De latere definitief vastgestelde CPI indexcijfers waren iets lager dan in eerste instantie ingeschat.

Daarnaast is er sprake van lagere lasten binnen de riolering (€ 0,6 miljoen) vanwege voornamelijk : lagere kapitaallasten op investeringen (€ 0,21 miljoen), lagere lasten vanwege baggeren watergangen (€ 0,25 miljoen) welke voor 50% mag worden toegerekend aan riolering en nu in 2024 is voorzien en lagere lasten gegevensbeheer riolering (€ 0,06 miljoen). Het ontstane financiële effect binnen de riolering hangt samen met het in 2023 vastgestelde WRP.